Ціна прим. 25 сот.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem.

Народня Справа

Український тижневий часопис.

Ч. 13. (26). Львів, дня 7. квітня 1929. Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — — — — Телефон 30—13.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ:
Річно — 2 доляри.

Гроші в краю посилати переказами, або чеками „Народ. Справи“, — в загрaниці порученими листами.

За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:
1 стор. 500 зол., пів стр. 260, за чверть ст. 140 зл. Дрібні оголошення: за одно слово або його місце 30 с. Гроші за огол. треба посилати наперед.

„Електрична“ капуста.

На цім образку бачимо цілий віз капусти, але такої, що на возі міститься лише 15 головок. Це є капуста „електрична“, а кожда її головка — як бачимо це на фотоґрафії — є така завелика, як сидячий чоловік. Цю капусту виплекав собі один американський фармер (в Каліфорнії), а то тим чином, що розсаду насвітлював у парнику (грядка під шклом) „штучним сонцем“, то є електричними лямпами. Такі голови капусти виросли йому під тим „сонцем“ рівно за один місяць, — і тут бачимо, як він везе свою капусту на продаж. – Подібно при помочі електрики виплекав один огородник в Парижі цеї зими великі суниці (полуниці) і то так само за місяць, підчас коли в грядках дозрівають вони майже три місяці! Той огородник каже, що подібним „електричним“ способом мож буде колись прискорювати всякі жнива, навіть у студених краях. Ну — ну! Коби того діждати.

86 запомог по 120 золотих!

Кому признаємо дальші запомоги, від 81 до 86-тої.

81) Николай Кохан, Поляни Суровичні пов. Сянік, прислав 21. грудня 3 зол. на передплату. Корова впала 15. III.

82) Онуфрій Ґура, Сухівці пов. Збараж, вислав передплату 11. лютого (12 зол.), корова впала 16. III.

83) Михайло Торбяк, Гвіздь пов. Надвірна, був передплатником в 1928 році, а 22. січня вислав 8 зол. на далі. Корова впала 18.III.

84) Олекса Микитчак, Тейсарів, пов. Жидачів, був передплатником у 1928 р., а 29. XII. і 18. II. прислав 3·50 зол. на передплату до половини квітня. Корова впала 20.III.

85) Іван Святило, Вислок Горішний, почта Команьча, пов. Сянік, прислав у грудні 1928 р. передплату 12 зол. Корова впала 23. III.

86) Теодор Федик, Скнилівок пов. Львів, був передплатником в 1928 р., 24. I. вислав 3 зол., а 11.3. знову 3 зол. на передплату до червня. Корова впала 28.III.

Тому, що ці всі передплатники в день випадку були принайменше місяць нашими передплатниками, признаємо їм запомоги по 120 золотих. Гроші вишлемо за 14 днів, при чім ще раз пригадуємо, що згідно з нашими услівями, які ми вже давніше подавали, з кождої виплачуваної запомоги стягаємо цілорічну передплату, так що кождий споможений буде вже мати заплачену ґазету на рік наперед.

—o—

Кому не признаємо запомоги?

Марко Поповчак в Тростянцях пов. Бучач, мав заплачену передплату в 1928 р. до дня 31 грудня 1928 р. та потім не відновив передплати, аж 24 січня 1929 вислав 3 зол., а корова впала 22 січня, отже два дні перед відновленням передплати, Тому п. М. Поповчакови не можемо признати запомоги, бо він в час не відновив передплати. Хай це знову буде осторогою для всіх, що передплату треба точно відновлювати.

Леонід Щипа, в Грибовиці пов. Володимир Волинський, вислав передплату (6 зол.) 11 лютого, а 15 лютого впала корова. П. Л. Щипі не можемо признати запомоги, бо в день випадку був він заледво 4 дні передплатником, а то треба бути принайменше один місяць. Тому не треба зволікати, але чимскорше висилати передплату, бо часом один день може заважити.

— —

Що потрібне пояснення.

П. Вол. Ляшков, село Савчиці почта Березці коло Кремінця на Волині пише до нас так:

„Дня 10. лютого б. р. я вислав листа до Вас, просячи запомоги з приводу того, що в мене замерзла корова, яку я мусів продати на шкіру, що можуть підтвердити як Коопер., Чит. Т-ва „Пр.“ та солтис нашого села“ і т. д.

Ми відповідаємо ось тут так: Віримо Вам, що Вам згинула корова, але запомоги одержати не можете, бо Ви ніколи не були нашим передплатником, а ми даємо запомоги тільки тим людям, що в день випадку були щонайменше місяць нашими передплатниками. Тільки той, хто пильно передплачує нашу ґазету і вкладає нам тим чином свій невеличкий гріш (з передплати) у фонд, з якого виплачуємо запомоги, має сам право, в разі нещастя дістати запомогу. Хто не передплачує, той того права не може мати.

— —

Подяка.

Отсим складаю Хвальній Редакції „Народної Справі“ щиру подяку за допомогу, котру я отримав 25/III (120 зол.). I желаю „Народній Справі“ як найліпшого успіху і розвитку на будуче. А в першій мірі щиро дякую В.П. Редакторам, котрі впровадили в життя сю небувалу до сего часу в жадній редакції запомогу. Бо се дуже велика поміч селянинови в такім випадку. I тут звертаюсь з зазивом до всіх Братів-Селян, щоби застановилися над тим, яке добро і обезпечення находить кождий передплатник „Народної Справи“. I щоби ви, як оден не слухали жадних ворогів, котрі заздростять „Н. Справі“ і за насьміхом називають її: „коровяч“. Щоби стали передплатниками „Народної Справи“ і не були недовірками такими, як я був до послідньої хвилі, доки не отримав грошей, котрі мені стали в великій пригоді. Мої сусіди, коли узріли правду, зараз першого дня принесли 6 передплату. Отже взиваю вас всіх селян, горніться до цеї ґазети, яка і научить вас, як у світі жити, і поможе вам в нещастю.

Остаю з поважанем
Дяківський Іван,
господар в Щепанові, п. Козова.

Небезпека великої повені минула.

Нині вже можна бути певним, що повені не буде, або як буде, то небільша, як щороку. Бо майже на всіх ріках леди вже сплили, а сніг на щастя топився поволи і вже майже весь стопився. Тільки на деяких менших ріках були збилися леди та спричинили більші виливи. Але ті звали вдалося скоро розбити і води впали.

На Дністрі тільки коло Самбора і коло Мартинова в рогатинськім повіті витворилися були звали ледів і загатили води. Але їх динамітом розсаджено. Кілька менших деревляних мостів знищено.

На Сяні леди також загатили були в кількох місцях русло ріки і води залили були близькі села. Але і тут леди скоро розсаджено і вода опала.

Ще найгрізніше положення було на ріці Стрвяж, допливі Дністра. На ньому в околицях Чернихова звали ледів через кілька днів спинювали воду і вода залила була дооколичні села та поля. Але і цю запору вдалося розбити.

На Віслі в Польщі також обійшлося без повені і вода не піднеслася була вище, як на 4 метри над звичайний стан.

В пятницю та суботу, 30. III. води всюди вже стали опадати і повінь треба уважати вже за пережиту. Вилив грозить лише деяким невеликим околицям.

— —

? Чи Ви вже намовили бодай ?
? одного сусіда, щоби вислав ?
?передплату на „Народню Справу“?

Шукаймо способу на злидні!

Не буду подавати жадної новини, а пригадаю те, про що всі знають. По війні всі держави й народи страшно зубожіли. Щоб поправити свій добробут, думали й прийшли до переконання, що причиною загального нещастя є те, що видають богато грошей на маловартістні, а то й зовсім непотрібні речи. Перші чехи і німці загрівали свою суспільність словом і ділом, щоб були ощадними. Кілька літ тому, як пролунав скрізь у тих народів такий клич. Алеж вони не тільки сказали, але сповнили ті дві великі річи: Більше працюй, меньше видавай. Нині, вони вже богаті, знов щасливі. Нині в Чехах на кожду особу, хотьби дитину, припадає кілька заощаджених ч. корон. Вони побідили найбільшого ворога — людські забаганки. Поляки рівнож пробують поправити свою господарку. Але далі кульгає їх торговельний біланс, значить, що зза границі більше привозять ріжних товарів, чим вивозять з Польщі угля, нафти та дерева. Почавши від нового року що другий день подають через радіо ті страшні цифри.

Нас українців в Польщі більш як 7 і пів міліона, значить майже четверта часть всего населення Польщі. То зі всіх тих тягарів, які спадають на Польщу, платимо ми четвертину. Які величезні міліони виходять з Польщі за ті спроваджувані товари, цим докладнійше не будемо займатися, хоча й це булоби для нас цікаве. Тут звернемо увагу лише на одно. До Польщі між иншим прийшло в 1928 році: пончіх за 114 міліонів золотих, вин і горівок за 83 міліони!

Волосся дубом стає! Таж зі всіх отих міліонів ми платимо четвертину. Візьмім під увагу річні видатки на горілку і поньочохи. Гляньмо в неділю на наші дівчата і майже на кождій шовкові поньчохи, жовті, чи як у Збаражчині говорять: „тілесні“ або „тільні“ мештики. Ох, тільні ті мештики, тільні, та тільки що вони тільні отим, що висисають з нас кров, а для нас вони ялові. Я бачив простеньку, дешеву (250 зол.) машинку, що робить денно 20 пар поньчіх. Чи то ми замість утікати в світ за очи, до Канади і Арґентини, не моглиб у себе і для себе заробити на прожиток? Наші повітові Союзи кооператив повинні вже спровадити такі домашні фабрички поньчіх. Поки що наші дівчата хай ходять в поньчохах з ниток. Гарні й шовкові, алеж свого шовку ми наразі не маємо, обходимся отжеж ще без нього. А от уже і в наших газетах писалось і пишеться нераз про морви, про годівлю шовківниць. Тож не марнуймо часу, не відкладаймо такого важного промислу, а таки тепер і то в травні сіймо насіння морви. Думаю, що „Сільський Господар“ радо уділить кождому в тій справі вказівок. Як будемо мати свій шовк, тоді не встидаймось і шовкових поньчіх.

Ну, а що видаємо на горівку, то аж соромно писати. Рогатиньщина викинула вже горілку і за це їй честь! Чиж не гарний приклад для всіх? Геть коршми і горілку! кличуть усі наші газети, та нам якось важко горілку покинути. Як що кому вже напиток так дуже потрібний, на весілля, чи хрестини, тоді робім самі з яблук вино. Кождий може собі і 50 літрів вина зробити, це не підлягає жадному податкови.

Так ото ідімо слідами інших народів, вкладаймо в землю більше праці, закладаймо по містах промисл, купуймо тільки конечні річи і лише в своїх, не викидаймо на гній хотьби на вигляд безвартісного куска паперу, чи гонучки, а складаймо все те, бо це все може корисно збути. Відмовляймо собі непотрібних „приємностей“ — бо тепер не час на приємности. Як тяжкою працею і ощадністю дібемося кращої долі, тоді будемо і роскошувати.

Павло Слота
учитель.

— —

В великім тижні перед Великоднем латинського обряду, парляменти многих держав позакінчували свої сесії, міністри й політики відпочивають по не дуже важких трудах, почалися знову ніби малі політичні ферії.

З гідних уваг подій в політичнім світі є пригода, яка сталася цими днями

на американських водах

(на морі коло побережа Америки). Один корабель Зединених Держав, який заедно патролює, щоби хто не пачкував до Америки алькоголю, зловив на морі анґлійський корабль „Імальоне“, який потайки хотів перевезти до Америки ладунок горівки. Американці пізнали, що цей корабель уже не перший раз прокрадався до Америки, тому залогу забрали, а

корабель затопили.

Ізза цього між Анґлією й Америкою вже прийшло до суперечки, яка лише поглиблює те напруження, яке вже від давна панує між Англією і Америкою.

Америка

має чимраз більше клопоту з тими пачкарями алькоголю. Хоча в Америці (в Зединених Державах) остро карають за виріб і за продаж та питтє горівок і инших алькоголевих напитків, мимо того є повно пачкарів, які потайки привозять або й фабрикують в Америці горівку, продають по високих цінах і заробляють міліони. Американський

уряд загострив тепер контролю

над усіма кораблями й пасажирами які приїзджають до Америки і карають тих, в кого знайдуть горівку, а горівку нищать. Рівнож карають і замикають реставрації, в якій господар важиться продавати гостям алькоголеві напитки. Таке замкнення грозить тепер і польському Народному Домови в Нюйорку, і тому польські ґазети дуже бідкають.

В Европі не сталося нічого такого важного. За те **в Азії** спокою нема, як і небуло.

В Афганістані

далі війна між королем Аманулою і його суперником Габібулою. Та цим разом тут є та новина, що над афганістанською границею від півночі **стягаються большевицькі війська.**

Чого вони там хотять, ще не знати.

В Китаю

леться кров далі. Націоналістичне (народне) правительство назначило свого дотеперішнього голову, ґенерала Чан-Кай-Шека, диктатором і він воює з тими, котрі не хотять ще признати влади націоналістів, але нюхаються з чужинцями. Між иншими казав розстріляти ґубернатора кантонського округа, який накладав з англійцями. Є чутки, що **Японці втікають з Китаю,**

Читання з історії України

(Далі).

Князі воюють між собою.

Від р. 1054 до 1113.

Ми писали, як упорядкував свою державу князь Ярослав Мудрий. Він встановив у всіх українських землях одно право тай одні порядки. Всі громадяне тої великої держави почували, що вони є синами одного народу, дітьми одної матері, — і від того часу стала творитися свідомість національної (народної) едности українців.

Якби українська держава мала й на далі таких князів, як Володимир і Ярослав, то сміло можна сказати, що їй нині пари не булоби в світі, а що найменше моглаби рівнятися з найсильнішими державами світа. Та таких князів богато не було. Звичайно бувало так, що сини великого і мудрого батька руйнували батьківське добро і діло. Так сталося й по смерти Ярослава Мудрого.

Ярослав призначив перед смертю кождому свойому синови якийсь „уділ“ держави. І так: найстаршому Ізяславови дав Київ, Святославови дав Чернигів, Всеволодови Переяслав, Ігореви Волинь, Вячеславови Смоленськ, **а внукови Ростиславови дав Галичину.** Це підкреслюємо тому, що потім сини і внуки цего Ростислава утворили Галицьку Державу, про яку пізнійше напишемо докладно.

Ярослав просив синів, щоби жили в згоді і щоби слухали найстаршого Ізяслава, якому дав титул „великого князя“. Та гадаєте, що сини послухали? Де там! Тільки Ярослав замкнув очі, як почали сваритися між собою і руйнувати те, що батько придбав. Тоді вже показалася та наша погана прикмета, яка нас губить: незгідливість і завидь.

Ізяслав (київський) змовився з братами Всеволодом (переяславським) і Святославом (чернигівським) і всі три почали віднимати землі в других своїх братів і свояків. Прогнали з Галичини Ростислава з синами; він сам утік аж на нинішну Кубань, де його бідолашного заманили до себе греки і втроїли. Потім, як умер Вячеслав, ці три брати загарбали від Ігоря Волинь, а йому дали Смоленск. Але як і він умер, то вони взяли собі й Смоленск, а синів Вячеслава прогнали так, як Ростислава і його синів. Потім загарбали Полоцк, а князя полоцького, свого близького родича Всеслава (внука Володимирового), кинули до вязниці.

Розуміється, що такі усобиці ослабили державу, а ворогам додали відваги. З степу нападають торки і половці й розбивають князів та грабують Україну. Кияне, обурені на Ізяслава, що він замісць боронити краю, бється з братами, скинули його й прогнали, а князем назначили того Всеслава, якого Ізяслав вкинув до тюрми. (Це була перша революція на Україні 1068 р.). Але небаром Всеслав вернувся до свого Полоцка, а до Київа прийшов прогнаний Ізяслав з поляками, які повстали були проти нього. Та зараз таки проганяють його з Київа дотеперішні спільники, брати Всеволод і Святослав і княжують оба. Святослав умер по 3 роках княжовання (1076 р.), а Всеволода знову прогнав Ізяслав з поляками. Нарешті цей Ізяслав згинув у битві з синами брата Вячеслава і Святослава, які билися з ним, щоби їм вернув їхні батьківські землі. Згинув 1078 року, а по нім став знову київським князем одинокий ще син Ярослава Мудрого, Всеволод. Тай він не княжував спокійно. Мусів відбиватися від „ізгоїв“, то є власне від синів тих своїх братів, яким він і Ізяслав повідбирали землі. Майже всіх тих позбавлених землі князів він попроганяв, лише не міг собі дати ради з синами Ростислава, якому колись відібрав Галичину. Це були: Рурик, Володар і Василько. Всеволод віддав їм Галичину назад і відтоді (р. 1084) почалося самостійне життя Східної Галичини, як окремої держави.

Отакі спори і братовбийчі війни тривали аж до смерти Всеволода (1093) тай ще кільканацять літ по нім. Щойно синові цего Всеволода, Володимирови, званому „Мономах“, вдалося на якийсь час припинити ту гризню і піднести київську державу до давної її сили. Цей Мономах був останнім добрим володарем київської держави. Про нього скажемо другим разом.

(Далі буде).

лишаючи Китай для китайців, як і повинно бути.

Що нового в Польщі?

Польський сойм

мав 25. березня своє останнє засідання і тото дня замкнено передсвяточну сесію, так сойму як і сенату та розпущено послів і сенаторів на свята.

З останніх ухвал сойму цікава та, що сойм наново

скреслив міністрови Складковському 6 міліонів з буджету.

Ці міліони були призначені міністрови внутрішних справ на так званий диспозиційний фонд то значить, що ці гроші мігби міністер видавати так, як хоче, і нікому не дає з них рахунку. Сенат був ухвалив ці гроші, а сойм таки счеркнув.

І міністрови війни Пілсудскому, счеркнув сойм ще 65 тисяч

з військового буджету, а це знову дуже обурило послів з „одинки“ і взагалі всіх сторонників уряду.

Тепер минув якраз рік від першого засідання теперішного сойму. Минулого року майже всі думали, що цей сойм не потріває довго, як схоче противитися урядови. Але бачимо, що в неодному вже спротивився, і ще його не розвязали. Видно, що уряд немає ще відваги, розганяти сойм.

Дещо нового може повстати з тих нарад, які проводяться тепер в Варшаві між міністрами. Ґазети пишуть, що

будуть зміни

в складі міністрів і в політиці уряду, яка мабуть буде остріша. Рівнож переводять деякі зміни на високих військових становищах і на ріжних вищих урядах по краю.

Польські ґазети в останнім часі богато пишуть про господарку Польщі. Про цю справу говорив недавно в соймі голова міністрів Бартель. Він сказав, що все є дуже добре, але самі польські ґазети пишуть, що так дуже добре не є і що господарський стан Польщі є дуже слабонький, а подекуди й цілком злий. Польща і далі більше ввозить чужих товарів, як вивозить за границю своїх (це називається: „пасивний торговельний білянс“), а в краю росте доріжня і цего ніхто не заперечить.

Деякі українські посли

виголосили в соймі і в соймових комісіях промови, в яких представили

тяжке положення українського селянина під Польщею.

Посол О. Луцький домагався, щоби уряд і державні банки мали бодай трохи справедливости для українських селян і хліборобських орґанізацій та щоби припинено страшну господарку по лісах. Пос. Кузик домагався скорої помочі для малоземельних селян, які мають великі шкоди від морозу, а саме, щоби банки уділяли низькопроцентові позички та щоби податкові уряди не стягали тепер податків. В цих справах поставив Український Клюб наґле внесення в соймі. Та великих надій на це не можемо покладати. Чужий нам не скоро поможе, хочби як його просити і хоча нам поміч правно належиться. Мусимо помагати самі собі, орґанізуючися в сильних і великих хліборобських орґанізаціях.

Пояснюйте всім, яку користь може мати той, хто передплачує „Народню Справу“.

Ще раз прочитайте

умови передплати „Народньої Справи“ і одержання запомоги:

1. Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 з.) а ще краще на пів року (6 зол.).
2. Запомогу 120 золотих одержує той передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменша 2-річна, — але тоді, коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником і коли вона до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.
3. В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.
4. Передплатником числиться кождий від того дня, коли вислав передплату.
5. Хто цереве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна.

Вбили угодового редактора.

В Загребі (Хорватії) застрілили минулого тижня редактора ґазети „Новості“, Шлеґля. Цей редактор, хоча хорват, потягав дуже за сербами і за королем і писав у своїй ґазеті, щоби хорвати погодилися з сербами. Та, як відомо, хорвати домагаються тепер цілковитої незалежности, а сербів уважають за гнобителів. Тому певно убили того редактора, який хотів годити хорватів з сербами і хвалив сербського короля. Через це убійство арештували в Загребі кільканацять хорватських діячів, між ними й кількох редакторів патріотичних часописів.

— —

Згорів корабель

Минулого тижня згорів у гамбурській пристані німецький корабель на імя „Европа“. Це був новий найбільший німецький корабель, призначений для перевозу еміґрантів до Америки. Він горів цілий день і цілу ніч, а полумінь було видко на кількадесять кільометрів. Згорів майже до тла, остало лише перепалене залізо. Корабель був варт 50 міліонів золотих марок, а був забезпечений лише на 44 міліони. Причина пожежі ще невідома. Одні кажуть, що корабель згорів через випадкову неосторожність моряків, а другі припускають, що хтось підложив огонь навмисно.

— —

Можна їхати до Франції на роботу.

Державний уряд посередництва праці у Львові вишле до Франції 40 робітників до копалень вугля, 10 до копалень залізної руди, 30 господарських робітників, 10 служниць та 10 до промислу. Станиславівський уряд може вислати 30 вуглярів, 20 залізних, 20 господарських і 10 служниць. Перемиський 50 вуглярів, 20 залізних, 30 господарських, 10 служниць та 20 до промислу. Дрогобицький 50 вуглевих, 20 до копалень зал. руди, 30 господ. і 20 до промислу.

Де і коли треба голоситися — про це можна дізнатися в кождім Громадськім Уряді.

— —

Воздухоплав (бальон) „Цепелін“ відбув другу велику дорогу

В понеділок 25 марта о першій годині по півночі вилетів з Німеччини воздухоплав „Цепелін“ з 24 людьми до лету до Палестини. Летіли німецькі міністри, посли та инші визначні люди. Полетіли понад Швайцарію, далі понад Францію, Італію, Грецію, понад море та здовж цілої Палестини. Зразу думали сідати в Палестині, але анґлійська влада не дала дозволу на це. Тому не сідаючи, воздухоплав завернув знову до Европи і перелетів понад Константинопіль, Будапешт і Відень до міста Фрідріхсгафен в Німеччині, звідки вилетів.

Цілий лет тревав 81 годин, значить більше як 3 доби. Всюди, де перелітали понад міста, людність хустками та капелюхами їх витала. Весь час воздухоплав при помочі радіо (бездротного телеґрафу) розмовляв зі своєю пристанню у Фрідріхсгафен.

Подорожні мали на воздухоплаві всякі вигоди, бо на „Цепеліні“ неначе на кораблі, є багато розкішних комнат, сальонів і реставрація з кухнею. Весь тягар цілого воздухоплаву разом зі залогою і подорожними виносив 450 кірців.

Ця подорож ще раз доказала, що бальон „Цепелін“ є безпечним та швидким і вигідним воздушним кораблем. (Першу подорож відбув „Цепелін“ в осени до Америки. В 5. ч. „Н. Справи“ була фотоґрафія цего бальона).

Еспанці перелетіли Океан з Европи до Бразилії

Майже рівночасно, як „Цепелін“ летів до Палестини, летіли два еспанські летуни на великім літаку з Еспанії через Океан до Бразилії. Щастя сприяло їм, бо по 44 годинах лету (Ліндберґ летів лише 36 годин) перелетіли широчезний Океан і сіли на летунській площі коло столиці Бразилії.

В Парижі спека.

Тоді, як у нас топиться сніг і лід, а ниви вкриває холодна мряка, у Франції настала нагло прекрасна погода. В Парижі спека доходить до 22 ступенів, так як у нас серед горячого літа.

Заговоріть до народу словом живим!

Ріжне пише „Народня Справа“. Все примірно і поучаючо. Тут пізнати щирість для села. Та власне тому одно є болюче: Це те, що ще замало селян „Народню Справу“ читає. Сказатиб, ще за мало світла падає в село. А нам, селянам, цего світла так багато потреба! Нам тяжко без него живеться. Цей брак світла стає що року прикріший.

Корінь цего лиха змальовує якраз „Народня Справа“ в статті „Треба інакше виховувати наших дітей“. Бо там це, що пишеться, це щиріська правда! Ми, селяне, не уміємо наших дітей виховувати на щасливих людей і добрих громадян. Це не диво, бо нас цего ніхто не учить!

Неоден сказавби: „Що за сміліcть! Гляди, які мої діти гарні!“ — Це правда. Наші люде є гарні. Тут не знайдемо ні задертоносих, ні скосооких. — Хоч бідні, але веселі! Але запитаймо молодця або дівчинку, чи любить читати книжки? Без встиду нам відповість, що настільки не є грамотний, чи грамотна. Цих, що читають, можна в однім селі на пальцях порахувати.

Про наслідки неграмотности не буду розводитися. Це лихо знають добре наші свідомі громадяне. Тай несвідомий уже зачинає розуміти, що неграмотний а сліпий, то все одно: каліка.

До кращого нам прийти, це не легка справа! Нас обсіли насікомі. Найбільше кидається їх нам під ноги. В очі сиплять пісок. Для приспання нашого розуму продають нам отрую. Дітьми нашими хотять орудувати чужі. Вони хотять наші діти накрутити на своє. Як нам вийти з цего лиха?

До кращого є дорога широка і бита. Це не є якась видумка! Це знають всі культурні народи. Та сліпий не побачить і найширшої дороги. Він все залізе в рів, нещасний.

Як роблять культурні народи? Кидають попри друковане слово між своїх громадян також живе слово. Роблять це відповідно до потреб для буденного життя даної місцевости, або села.

Улаштовують виклади, правильно кождої зими і в кождім селі. — Про виховання дитини в дошкільнім і позашкільнім віці. Про виховання дорослих. Це відбувається окремо для старших як і молодих, мужеського і жіночого пола. Учать всього, чого до практичного життя людина потребує.

Це булоби дуже корисне, подібні виклади і по наших селах улаштовувати. Бо тут вдалосьби приєднати в слухачі селян, що зовсім друкованого слова не читають. І цим робом можби кинути світло в їх зболілі душі, повні турбот і клопотів.

На такі річи треба фахових людей. Вони мусять бути поважні і добрі бесідники. Тоді селянин жадібно слухає викладаючого. Про що говориться, довго памятає. До цего треба уживати мови нехимерної, селянського виду, щоби всі добре розуміли.

Це муситься переводити практичним способом. Бо сухі правила приписів нудять слухачів, до викладів не призвичаених. А таких викладачів у нас мало. Це пізнати по наших ґазетах. На всі наші ґазети

лише одна-дві пишуть так, що село їх розуміє.

Де нам взяти таких „піонірів?“ — На це все треба грошей! І на це булаби рада! У нас є безробітні інтеліґенти, вчені люде. Про них знає „Рідна Школа“, „Ревізійний Союз Укр. Кооператив“ та „Сільський Господар“. Хай би приготовили здібних до цего діла.

Гроші дасть село. Це можна осягнути в спосіб „дрібних датків“, в натурі або в грошах. Бо до більших датків на освітні цілі селянин ще на жаль не рішиться. Хто цего не знає, називає це байдужністю села. А то неправда. Село не байдуже, лише не бачить таких старань.

Село радо привиталоби цих „просвітників“.

Але селян треба до цего приготовити. Місцеві просвітні установи вияснилиби селянам, про що тут ходить. Громадські уряди або инші до подібних оголошень не дуже надаються. Бо богато їх робить це для формальности: роблять це півголосом, щоб ніхто не чув і не розумів. А то зле. Таке оголошення про виклади далоби мало слухачів. Треба оголосити ясно, повно, „на хлопський розум“.

Тож прошу тут усіх свідомих і наші установи, покликані до цего: Киньмо живе слово в село. Воно в парі з друкованим виведе нас скорше з дороги занепаду на чисту путь до кращого!

Написав селянин **Олекса Крит** з Фирлеївки

— о —

До братів Лемків!

(Писано лемківським говором).

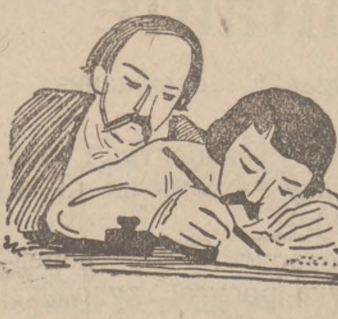
Від самого початку появленняся ґазети „Народня Справа“ єсьм єй читачом і передплатником, а майже ниґде не виджу в ній до того часу жадной дописи з нашой бідной Лемківщини. Чи Ви, братя Лемки, спите, же не видите з одной сторони грозячого Вам нещастя, а з другой спомагаючу руку „Народной Справи“? Коли на жаль єсть так (а певно, же єсть), то пробудьтеся, прозрійте на очи і ставайте в ряди передплатників, бо біда не спит, а по людях ходит. Коли бисте мі не повірили, то їдте до Ждині до господаря Штеклі і зьвідайтеся го, чи не помогла му „Народна Справа“ в його біді, коли му одишва корова? Чи не дістав він від ней 120 зол. запомоги, а переконаетеся, же правду Вам пишу і до доброго Вас заохочую! Бо як самі і тепер видите, впава в наши гори величезна маса сьнігу і не дай Боже, грозит нам а більше низинам нове нещастя повени. А і в тій біді „Народня Справа“ може нам помочи, коли будемеся орґанізувати в єдність, а не робити роздори, як од кількох років діеся на нашій Лемківщині.

Не буду сходити на ту річ, лише скажу, же „Народня Справа“ єсть підставою єдности і братолюбства. Вона як єм ся переконав, єст єдна селяньска ґазета, котра боронит правди і стає в обороні селянина хлібороба і його народних прав.

Тож не зволікайте ани єден ден, бо ден Вам може зашкодити, а зараз висилайте тих кілька звотих на передплату, а будете забезпечени на випадок в Вашій худобі.

При кінци мого листу поздоровлям всіх братів Лемків і всіх селян хліборобів нашого народу та Вп. редакторів „Народной Справи“.

Михайло Ющак
господ. в Лосю пов. Горлиці.

Що чувати в нашім селі

Витреваймо в праці! Підгородці, повіт Сколе. В нашому селі є і читальня і кооператива та молочарня, але життє просвітне, культурне та економічне розвивается ще за слабо. Є кілька людей, котрі моглиби працювати для добра села, але на перешкоді стоїть роздор і ненависть між ними. Помимо того заходом двох молодих хлопців, П. Левицького і С. Романця, уладжено на трьох весіллях дня 5. III. 1929. збірку на Укр. Інвалідів. І так — на весіллю Савуляка Теодора зібрано 5·00 зол., на весіллю Пістоляка Гриня 3·15, на весіллю Здерка Григорія 1·75 зол. Разом 9·90 зол., які вислано почтовим чеком.

Дня 10. III. 1929. в неділю урядив „Драматичний Гурток“ під проводом згаданих осіб і Пістоляка Сеня аматорську виставу „Запорожський клад“, яка випала досить гарно. Доходу було 62·50 зол.

З найбільшим обуренням пятнуюо поступовання злісного скарбового, Василя Вачевського, який пяний вдерся до читальні підчас вистави і своїми вигуками теоризував публику і аматорів. По виставі накинувся зі соромною лайкою на голову „Драматичного Гуртка“ С. Романця та розбив товариську забаву.

Присутний.

———

Село піднялося зі сну. Наше село, Ценів, пов. Бережанського, з давних давен не славилося нічим, хотяй село велике, числить до 400 ч., але далеко від міста, гостинців і залізниць. Однак пробудилося зі сну довговічного. Хотяй читальня істнувала ще перед війною, але маленька користь з неї була, бо поміщувалася в винаймлених хатах. Було і Т-во „Січ“ та в світову війну все розпалося.

Щойно в 1922 р. відтворено ту слабоньку читальню, до котрої збирали книжочки по селі, та вспомоглися пренумерувати 3 часописі.

1923 р. відтворено в нас кооперативу якої перед війною не було. І пішла успішна праця кооперації, якою можемо тепер похвалитися.

В 1927 р. заложено в нас Т-во „Луг“, в якому радо і охочо працюють луговики.

Завдяки „американцям“ ми побудували „Народний Дім“ 1928 р., тільки ще не викінчений, але кооперативу перенесли вже до свого дому, бо також була у винаймлених хатах. Дім має салю театральну, 2 маґазини, 1 пивницю, салю читальняну, 1 помешкане і коридор. Отож стараємось всіма силами, аби його викінчити. Цего року мало вислалисьмо з коляди на „Рідну Школу“, лише 22·50 зол. і на Україн. Інвалідів 10 зол., бо стягаємо на викінчення „Народнього Дому“. Завдяки нашому молодому поколінню, луговому братству, котре горнеться до культурно-освітної праці і не знеохочується перешкодами, село збудилося зі сну і гарно починає рости і жити.

Спровадили собі орхестру, котра коштувати має 2.400 зол., і учаться спільно 3-ох на однім інструменті. Боже, допоможи їм. І млин моторовий піднялися будувати цего року наш о. парох і один господар в селі.

Маємо ще на перешкоді 2 шинки в селі, але ні старі ні молоді не дуже туди заглядають, то є надія, що скоро їх скасуємо. Слава Богу, живемо і маємо надію на краще.

Селянин.

———

З кооперативного руху Волині і Холмщини. 25. II. розпочалися в Луцьку місячні кооперативні курси. Слухачів 30 з повітів: луцького, дубенського, ковельського. — Після довших зусиль дозвіл на кооперат. курси в Холмі вдалося дістати кооперативі „Буг“ і ці курси 4. III. розпочались. Зголосилось понад 40 слухачів. — Минулий 1928 рік відзначився сильним зростом укр. кооперації на Володимирщині. На 1. І. 1928 р. було лише 6 кооператив, на протязі року повстало ще 11 кооператив, на черзі заложення 10 кооператив, отож разом 27. — З нового року розпочав свою діяльність Укр. Кооперативний Банк в Володимирі.

С. В—ий.

———

Ювилейне свято „Просвіти“ відбулося в Хлівчанах дня 24. лютого 1929, а відбулося так: Того дня рано на кождім вікні ведніла святочна наліпка, а кождий член як чит. „Просвіти“, так і Т-ва „Лугу“ спішив до читальні, де одержував національну відзнаку на груди, а на домі читальнянім вивішено український жовто-синій прапор, але комендант місцевої поліції прийшов і здер прапор, хоча немав до цього права. Та свято відбулося величаво. О 4. год. попол. саля була битком набита — поверх 500 учасників було самих членів „Просвіти“ і „Лугу“. Слідували відчити, деклямації, сольові пісні і цілий ряд пісень, співаних місцевим хором, свято скінчено аж о годині 9. веч. При відході відспівано народні гимни. Учасники свята виходили бадьорі й веселі, в почуттю своєї сили. — В Хлівчанах розвивається культурно-освітне життя дуже гарно, неодно друге село повинно взяти собі примір.

Учасник.

———

Добре і зле з Ясенівця. Дня 17/III відбулося в с. Ясенівци, п. Долина, преставлення „Весіля з поправками“, комедія на 2 дії і „Москаль чарівник“, комедія на 1 дію. Завдяки режісерови і аматорам випала вистава гарно. На розіслані запрошення прибула молодіж з села Ціневи і з Явівки. Та в останій дії видцям перешкаджала, в сусідній селі молодіж з Ясенівця, котра не брала участи у виставі і запивалася алькоголем. По представленню уряджено забаву, на котру гостей з провінції не приняли, а кілька осібняків ображували словами гостей; гості, а особливо молодіж з с. Ціневи, вийшли спокійно зі салі і пішли домів. Не шануючи портрету Тараса Шевченка, що красується на стіні з національними украшенями, молодіж села Ясенівця навіть не зволила здіймити шапок з голови і так в пяному стані здичіло гуляла. Схаменіться, молодці с. Ясенівця! Не гарно так запиватися і не шанувати гостей. Памятайте, якби ви другого не шануєте, то і вас не пошанують. Взиваємо старших людей і свідомійшу молодіж, перевести плебісцит проти корчми і заснувати протиалькогольний гурток. Негодиться виспівувати національні гимни в пяному стані. Дякуємо голові Читальні „Просвіти“ в Ясенівци, Миколі Прокоповому і аматорови В. Дировому і иншим, котрих назвиск не знаємо, що раді були нас приняти як гостей, коча нещасні алькоголіки станули їм в перешкоді.

Молодіж з с. Ціневи.

———

Переписка з дописувачами.

Дописувач з Зелева, пов. Городок. Невже одна паршива одиниця змогла накоїти в селі такого лиха? Сумно, що свідоміщі до цього допустили. Треба тепер взятися до роботи і направити все, бо нарікання не поможе.

———

Дописувач з Жабча, пов. Сокаль нарікає, що в селі зле діється. Люде спромоглися і вибудували по тяжких трудах власний Кооперативний Дім. І робота йшлаби, але на жаль деякі громадяне хрунять і вносять роздор у село. Не мішаємося до справ села і до спору за дерево на цвинтарі, бо не знаємо докладно справи, але дуже зле, коли через те дерево приходить аж до суду. Та свідомі кооператори, що потрафили вибудувати дім, повинні далі працювати і не зражуватися кринею злих людців. Злі самі себе побють.

———

Подібно відповідаємо і дописувачеви з Ожани, пов. Ланцут, який слушно нарікає, що злий примір громаді дає війт і громадська рада (за виїмком кількох свідомих радних). Війт і деякі радні потрафили „радити“ в канцелярії при горівці, а потім пішли до коршми, де пили і — аж побилися. Громада хотіла голосувати проти коршми, та війт не хотів позволити на плебісцит. Громадяне внесли просьбу до староства, а потім і до міністерства внутр. справ, але відповіди нема ніякої. Тож апелюють до наших послів, щоби цю справу порушили в соймі і причинилися до того, щоби в селі відбулося голосовання проти коршми.

———

Дописувач з Дерманя. Не можемо прочитати, хоча бачимо, що в дописі є щось цікавого.

Самі себе руйнуємо!

В часописі „Кооперативна Республика“ читаємо таке: „з одного села тернопільського повіту пишуть, що при їх кооперативі є так звана домова трафіка, в якій члени кооперативи прокурюють 600 зол. в місяць — не вчисляючи 4500 зол., які „складає“ село в трьох місцевих трафіках поза кооперативою“.

5000 зол. що місяця пускає з димом одно однісеньке село. Чиж це не страшне? Чиж замало платимо всяких других податків, або накладати на себе що пів року 60.000 зол. добровільного податку? І скажіть, Шановні читачі, хто нас руйнує? Чи не ми самі? А коли так, то негайно переставаймо курити тютюн, що нищить наші груди і кишеню, — та несім заошаджені гроші до кооперативної каси.

— —

Розпука коршмаря.

Пропала надія, — забилося серце
У Мошка й Нафтули від болю,
Бо то „нема жарти і ніяке герці,
„Ґоє“ відреклось „алькоголю“.

„Бо від коли „ґоє“ зачали читати
Ріжні книжки та ґазети,
Від тогди то коршми зачало впадати,
І попсувалось наше ґешефти.

„Але що найгірше? То „Народне Справе“,
Що дає гроші за здохле корове,
Воно нам жидам найбільше лукаве,
Від него, – нехай нас боронить Єгове

„Колись! — повне коршме, аж стіни тріщало.
Насходилось „ґоїв“ аж мило,
Кричало, гукало, співало, свистало,
А „шнапс“, — мов воду залило!

„Не було „Читальне“ — „ґоє“ не читало,
Не було склеп в „ґоя“, ні кооперативи,
„Многая літа“ ґоє нам співало,
Як собі добре підпило!

„Так бути не може — щоби громи било!
Жиди ся мусить добре ратувати
Бо як не будем нічого робило,
То прийдесь жидам загибати!“
Так плачуть і журяться Мошки бородаті,
І нарікають на книжку й науку,
Болить їх це дуже, що ми стали читати —
Бо то їм цілком не на руку!

Та далі ми, братя, учімся, читаймо,
Хай буде громада наша просвічена,
Покиньмо горівку, розум розвиваймо, —
Послухайте друга

Нестора Семена.

———

Примусове обезпечення збіжжа, господарських машин і домашної худоби.

Після міністеріяльного розпорядку може кождий соймик або кожда повітова рада завести в свому районі примусове обезпечення від огню на збіжжа, пашу, гній, домашні звірята (за винятком кріликів, птиці і пчіл) і господарські машини. Крім того може завести примусову асекурацію на збіжжа від граду і на худобину від випадків.

Соймик або повітова рада рішають, котре обезпеченеве товариство має переводити цю асекурацію, які має побирати премії та як і кілько виплачувати відшкодовання.

Всі громадські уряди такого повіту будуть обовязані стягати обезпеченені премії і кошти проволоки та переводити екзекуції. За це мають право побирати 3% вплачених премій для себе, а 1 до 2% на оплату обезпеченевого власного службовика.

Примусове обезпечення ухвалює повітове рада або соймик звичайною більшостю голосів, на домагання Виділу Ради або соймика або $^1/_3$ всіх членів Ради зглядно соймика. В такий сам спосіб можуть ті самі уряди і скасувати раз ухвалену асекурацію,

—

Наукові досвіди на злочинцях, засуджених на смерть.

Дотепер бувало так, що кого засудили на смерть, то без користи для людства вішали, стріляли чи вбивали, Тепер роблять інакше: кажуть засудженим злочинцям вибирати між смертю а досвідами на їх тілі.

Так, наприклад, в Америці засудженому на смерть многократному вбийникови казали вибирати або смерть на електричному кріслі, або випущення на волю, коли він дозволить відфотографувати середину свойого жолудка. Він згодився на це друге.Тоді йому казали проковтнути малесенький фотографічний апарат завбільшки волоського горіха та дуже сильну електричну лямпу на кілька тисяч свічок такої самої величини. До обидвох предметів були причиплені дроти і ґумові рурки.

Коли засуджений їх проковтнув, тоді вчені лямпою освітили жолудок та апаратом відфотографували рух жолудка і крови. Пізніше обидва апарати витягнено та злочинця пущено на волю. Він цілком здоровий і згодився також в будучині „винаймити за дурно“ свій жолудок на подібні досвіди.

Інакше пішло в Москві. Там засудженому на смерть впущено до крови новий лік проти чуми. Але лік був засильний та засуджений помер і не діждався обіцяної волі.

В деяких випадках засуджені годяться, щоби їм защепити хоробу рака, а потім роблять на них проби лічення новими ліками. Але звичайно не вилічують рака, отже нещасні засуджені, які уйшли скорої смерти на шибениці, вмирають поволи на страшну недугу рака.

КОЖДИЙ СВІДОМИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК „Народної Справи“ повинен в цім місяці квітні придбати своїй ґазеті бодай одного передплатника. Тоді ґазета буде ще краща.

КАЛЕНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

КВІТЕНЬ 7 — 13. 1929.

7. Неділя, 3. посту, Благовіщ. Пр. Богор.
8. Понеділок, Собор Арх. Гаврила.
9. Второк, Матрони, прп.
10 Середа, Іляріона і Стефана прп. (Іляріона. Середопіст).
11. Четвер, Марка еп Кирила Діяк.
12. Пятниця, Івана Лістович прп. (Івана Л.).
13. Субота, Ігнатія еп.

— —

Який довгий день. В квітні прибуває дня на 1 год. і 42 мін. День має пересічно 13 годин і 41 мін.

Зміни місяця. Друга чверть була 2.. нів буде 9., перша чверть 16. квітня.

Історичні спогади в квітні. 25. квітня 1622 р. (тому 307 літ) умер у Київі гетьман Запорожського Війська, Петро Конашевич Сагайдачний (був родом з Самбірщини). — 7. квітня 1917 р. проголосили Українську Центральну Раду в Київі, а 19. квітня 1917 р. Всеукраїнський Конгрес визнав її за найвищу владу Української Народної Республики.

Здогади про погоду в квітні. 100-літний календар віщує: До 7. квітня холодно, потім гарна погода, від 12. дощ. В другій половині тепло і приємно, при кінці місяця гарячо.

———

Як нарід приповідає:

— Покинь сани, бери віз та подїдем на поріз.

— Весна — наш отець і мати, хто не посіє, не буде збирати.

— Рання сівба, хоч не вродить, то з хліба не зводить.

— Днем раньше посієш, тиждень скорше збереш.

— Погана та птиця, що своє гніздо каляє.

—о—

Арештовання в звязку з нападом на почтаря. Поліція арештувала у Львові українського студента прав, Зиновія Книша. Його підозрівають, що він організував той напад на листоноша, який неповівся і за який засудили Р. Мицика на сім літ тюрми. Польські ґазети пишуть, що З. Книш має бути тим „Брилою“, який заприсягав Мицика під церквою св Юра у Львові, приймаючи його до „Укр. Військової Орґанізації“. Він також мав висилати до Полі Бронфман (яка втікла) ті гроші, які приносив листоноші і мав дати Любовичеви (який згинув від поліцейської кулі) і Мицикови револьвери. Чи це правда, покаже слідство.

Розвязують. Ректор польського університету у Львові розвязав Товариство українських студентів „Студентську Громаду“. За причину подає, що „Студентська Громада“ „переступила межі статуту“.

На „Рідну Школу“ зложили: Церковний хор з Тараканова пов. Дубно зложив 20 зол., як коляду для „Рідної Школи“. (20 зол. призначив на часописи). — Гурток молодіжи села Підбереже пов. Долина заколядував і вислав на „Рідну Школу“ 30 зол.

На хрестинах у Василя Кривого в Виткові новім зібрано 13 зол., на що зложилося 27 гостей, в тім і 4-літна дитина. (Ми вже писали, що кождого жертводавця дрібної кводи не можемо містити окремо, бо це зайнялоби нам цілі сторони, тож це неможливе).

Збірка. З нагоди вінчання Петра Савицького з п. Марією Пачковською в Перемишлі зложили гості 17 30 зол. на „Рідну Школу“.

Людиска. Нам пишуть: Громадянин Михайло Стельмах з Туркотина пов. Перемишляни зібрав на хрестинах у Теодора Мота 2.07 зол. Зібрані гроші вислано через „Н. Справу“ на Р. Школу. Дуже сумно, що деякі особи, мимо того, що це небуло примусово, дуже ганебно відмовлялися від жертви, говорячи: „я не дурний давати гроші“ і так далі. Куме, не дуже ви й мудрі, як ви це так розумієте. Кумцю, а ті „цеґелкі і каляндажикі“,що ви так радо розносили по селі, це що було? Чи ті вам ближчі?

Ідемо за гарним звичаєм. З нагоди весілля у Явдохи Лисівської, котре відбулось в домі Й. Грицуня в Болотни за почином Федя Дубрівного, Журавківського Михайла і Г. Й., мимо того, що гості були бідні, зібрано на Просвіту 3·30 зол., котрі рівночасно відіслалося.

Яка збірка дозволена? Нераз наші громадяни мають охоту при ріжних нагодах перевести збірку на народні цілі, чи то на Українських Інвалідів, чи на Рідну Школу чи на иншу ціль, але не знають, чи вільно збірку переводити, щоби не наразитися на неприємности з боку місцевих властей. Подаємо до відома, що дозвіл на збірку від влади потрібний тільки в таких випадках, коли переводиться публичну збірку від хати до хати, або на вулицях. Зате непотрібно ніякого дозволу, коли збірку переводиться в замкнених льокалях, отже н. пр. в читальні, кооперативі або іншім товаристві, так само на весіллях, хрестинах, празниках між людьми, зібраними в хаті. Бувають часто випадки, що постерункові такі збірки конфіскують. Але це діється безправно. Про випадки таких конфіскат грошей треба негайно доносити до тих установ, для яких були призначені жертви.

Вісти з „Рідної Школи“. Загальне зіставлення цегорічної коляди на „Рідну Школу“ по повітам і громадам передала Головна Управа „Рідної Школи“ якраз до друку. Ті повіти, громади, Кружки „Рідної Школи“, товариства, гуртки і поодинокі особи, які займалися збіркою коляди на „Рідну Школу“, досі не вспіли ще прислати зіставлення чи грошей, — зволять зробити це відворотною почтою, а тоді можна буде їх ще в останній хвилі помістити у загальне зіставлення вже в часі його друку. Хто й тепер спізнить, то очевидно не зможе увійти до загального зіставлення. Як гроші з коляди так і зіставлення слати прямо до Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові, Ринок 10.

Як катують наших дітей в школі. В селі Долгомостиська повіт Мостиська є утраквістична школа, бо нас, українців, є три четвертини села. Учителів 4 сили, всі польки. Наука буває така: В дни 18 марта учителька Белзувна Еміля побила до синяків двоє дівчат, а то Зофію Білобрам і Стефанію Козак на 3-тім степени науки. На питання, скільки є „чотирй рази девять“, дівчата відповідали: трийцять шість. Питання поставила учителька дітям другий раз, а коли відповідь була та сама, то є трийцять шість, а не „trzydzieście sześć“, розлючена учителька побила дітей аж до синців. Питаємось, чи годиться такій учительці учити наші діти? Бо нам здається, що ні! Коли навіть і молитися перед і по науці не позволяє нашим дітям в своїй рідній мові. Думаємо, що шкільна влада поучить ту паню, що так не вільно обходитися навіть з українськими дітьми.

Вважайте на діти! Ми все накликаємо, щоби родичі вважали на діти, бо через недогляд трапляються нераз страшні випадки. Минулої середи у Раківци пов. Богородчани сталося в І. Дутчака таке нещастя: родичі лишили самих дітей в хаті, а самі пішли чогось в село. Діти зачали бавитися сірниками і підпалили хату. Згоріла хата й ціле господарство, а в огні згинуло двоє дітей: 4-місячний хлопчик і 3-річна дівчинка.

Теля в сватах. З одного села, повіту дрогобицького, пишуть нам таку чудасію: Один господар хотів видати свою дочку за одного богатшого парубка, але той любив другу і вже приготовлявся до весілля. Тоді зависний господар пішов до жида Мендля, заступника війта в тім селі, і обіцяв йому дати теля, як переможе парубка. Жид намовляв, але парубок не послухав і таки оженився з своею нареченою. Це річ не дуже важна, але цікава тим, що наші люде вдаються з такими справами до жида, якого вважають за першого мудрця в селі, хоча це звичайний жид з Урича.

Богатства нашої землі. Коло Рівного на Волині відкрито мідяну руду. Чуємо, що зараз з Варшави вислали туди комісію вчених, аби прослідила, скілько тої руди і яка вона та чи оплатиться її добувати. Якби оплачувалося, то сейчас зачалиби добувати руду, тим більше, що мідь сильно подорожіла і буде далі дорожіти, бо в світі є її менше, як потрібно.

Добрий гість. Минулого тижня сталася в Ясенівці п. Броди така подія. Одного дня заїхала до господаря Ю. Маркового якась „пані“, котра просилася переночувати, на що милосердний господар радо згодився. Переночувавши, ця „пані“ попросила господаря, щоби їй позичив футра і хустки, а що тоді на дворі був мороз, господар і на це згодився, та просив, щоби футро зараз вечером відіслала фірманом. Звідки була ця пані, господар не знав, лише візника знав, то і йому повірив. Але „пані“ поїхала і не вернула, пропадаючи разом з футром і з хусткою!

Аби видерти.. Нам пишуть з села Томашівців повіту Калуш: 15. березня прийшов у село якийсь

панок зі Львова і привіз зі собою повну пачку якихось портретів ґенералів і инших панів. Він сказав, що е з якогось „звйонзку“ зі Львова і що має право збирати гроші на тих інвалідів з австрійської війни, які досі не мають ренти. І почав ходити по селі та вимантувати по кілька золотих і то лише у бідних інвалідів, а за це лишав їм портрет якогось ґенерала. Так зібрав в селі 60 зол. і пішов на другі села. Тут остерігаємо наших людей - інвалідів, щоби нікому не давалися натягати. Може той панок і мав яке право просити, але ніхто не мусить давати, як добре не знає, на що дає. Ми маємо своїх інвалідів з української війни і їм повинні помагати, бо їм держава нічо не дає. Та давати на когось другого та ще й чужого — нас не стане.

◆◆ **Надзвичайні Загальні Збори** Т-ва „Відродження“ у Львові відбудуться в неділю дня 14. квітня ц. р. в салі Т-ва „Українська Бесіда“ (вул. Рутовського 22) в год. 4·30, а в год. 5. без огляду на число членів.

◆◆ **Хто знає**, де тепер є Федір Хорів з Межиріча п. Жидачів, що був десятником при Укр. Гал. Армії і пішов на Чехословаччину та був у таборі в Юзефові? Хто знав би, нехай напише до Ред. „Нар. Справи“, дістане надгороду.

◆◆ **Пишіть виразно.** Просимо наших дописувачів ще раз, аби писали свої дописи чисто, на одній сторінці паперу і тільки чорнилом. Інакше шкода їх труду, бо не можемо читати невиразних дописів і листів і тому оставимо їх без відповіди.

◆◆ **Чета Крилатих**“. Це велика повість, яку написав Юра Шкрумеляк, а видало Видавництво „Червона Калина“ у Львові. В повісти описані дуже цікаві пригоди геройської Чети, званої Четою Крилатих, її геройські подвиги в Галичині 1918 р. і терпіння на Україні в 1919 і 1920 році. Ця повість писана приступно, так, що з цікавістю прочитає її кождий українець, а головно кождий бувший член У. Галицької Армії. Книжку мож купити в кождій книгарні, коштує 5 зол.

◆◆ **Від Редакції і Адміністрації „Життя і Знання“.** Чергове число 7/19 і 8/20 журналу „Життя і Знання“ вийде в подвійнім розмірі — 64 сторінки в половині місяця квітня. Просимо Шановних Передплатників поновити передплату.

◆◆ **Дуже гарно!** В селі Тарнавці повіт Жидачів прирекло собі 35 членів місцевої Читальні „Просвіти“ і підписалися під письменним приреченням, що цілий піст аж до Великодня, не будуть курити жадного тютюну. Обчислім, скільки вони заощадять: Коли кождий прокурює тижнево принайменше 2·50 зол., то за 6 тижнів заощадять 15 зол., а всі разом заощадять 525 зол. Гарна корова булаби за ці гроші! За приміром тих примірних людей варто йти й иншим.

З БЛИЗЬКОГО Й ДАЛЕК. СВІТУ.

◆◆ **Зловили тих, що напали на поїзд.** Ми писали, що недавно напали якісь люде на поїзд коло Дембіци і забрали з почтового вагону 105 тисяч. По тижневи зловили цих людей аж у Познані, де вони їздили власними автами і забавлялися в ресторанах, прибравши імена ґрафів.

◆◆ **У Варшаві зловили вовка.** Цеї зими навіть Варшава не була безпечна перед вовками. Одного дня, (пише одна ґазета) крізь діру в паркані вліз на подвіря дому при вулиці Вольській на передмістю Варшави вовк. Мешканці наробили крику і вовк втік. Але за якийсь час знову вернув і скочив до великої паки з сміттям правдоподібно за кухонними відпадками. Сторож камяниці узброївся, в що мав, підійшов до паки, закрив віко і сів на нього. Заалярмовано поліцію і вона через відхилене віко зловила вовка та живого відвела на поліцію.

◆◆ **Найменше столичне місто.** Минулого року обходило на Ґренляндії місто Ґдот Гоб (по нашому „Добра Надія“) 200-літний ювілей свойого основання. Його основав скандинавський місіонар і за дві сотні літ воно зросло на стільки, що нині має школу, лічницю, друкарню і 380 мешканців. Є воно столичним містом острова Ґренляндії, країни ледів і снігів, що простором є кілька разів більша від Польщі, але мешканців має лише 15 тисяч.

◆◆ **Згоріло 114 дітей.** В одним місточку в Росії спровадили до місцевої школи кіно, щоби діти трохи потішилися. В великій салі зібралося около 300 школярів і цікаво дивилися на висвітлювалі штуки. Рапом вибух у школі такий пожар, що за кілька хвилин завалилася саля, де виставляли штуки. 114 дітей згоріло в огні. Коли позбігалися родичі з місточка, впали в таку велику розпуку, що три матері заподіяли собі смерть, а кілька збожеволіло.

◆◆ **Кітка вратувала життя десяткам людей.** В Берліні підчас вистави в кінотеатрі вскочила через відхилине вікно кітка та стала пераразливо кричати. Обслуга кинулася до неї та побачила, що вона ціла обсмалена. Сейчас заглянули на подвіря, звідки вскочила була кітка і побачили, що ціла шопа побіч кіна стояла в полумях і огонь вже перекидався на кіно. Заалярмовано пожарну сторожу і вона щасливо пожар погасила. Якби не кітка, то пожар бувби перекинувся на кіно і богато людей серед переполоху булоб подусилося та поранилося.

◆◆ **Собака вратувала життя людині.** Коло Швайдніц в Німеччині вертав зі села до міста ветеринарний лікар зі своєю собакою. Серед снїжної заметілі він запався в глибокий насип свіжого снігу і не міг видрапатися на верх. І бувби замерз, якби не собака, що побігла до міста до дому і привела людей на рятунок.—В іншім німецькім селі впала кількалітня дитина до млинівки і зачала тонути. В туж мить скочила за нею до води сильна собака і притягла її до берега та допомогла видрапатися на дорогу.

◆◆ **Дістав медаль за чуже піря.** В одному німецькому місточку відбувалася повітова вистава домашньої птиці. Першу нагороду признано когутови з прекрасним хвостом. Але як по виставі обслуга віддавала птицю назад властителям, вхопив хтось нагородженого когута за хвіст і він майже цілий остався в його руках, а з кінців найгарнішого піря звисали ниточки, якими воно було привязане до решти піря. Виходить, що хитрий власник когута причепив птиці штучний хвіст і за нього дістав нагороду.

— —

Що по чому?

Перед латинським Великоднем платилося так збіжжа на львівській біржі (біржа це купецька орґанізація, де гуртівники продають гуртом товар):

Збіжжа:

Двірська пшениця 50 до 51 зол., селянська 48 до 49 зол.; жито 33 до 34, овес 31 до 32; ячмінь 29 до 30, ячмінь броварний 34 до 35; кукурудза 34 до 35; фасоля біла 115 до 135, краса 70 до 80, кольорова 50 до 55; гречка 41 до 42 зол.

Ціни трохи впали, бо польська влада, аби не допустити до загальної звишки цін, зачала продавати так звані збіжеві резерви, це є жито і пшеницю, закуплену на запас ще в осени. Влада заповіла, що всіми способами буде старатися недопустити до дальшої звишки цін.

Молоко й молочні виробн

„Маслосоюз“ платить за масло: експортове по 6·30 зол., за десерове 6·20 зол. За яйця по 16 до 17 ґрошів за штуку. За молоко 0·40 зол. літра. Сметана 2 зол. літра.

ЦІНИ НАСІННЯ

Пашні буряки: екендорфські 10 кґ. — 34 зол., 1 кґ. — 3.60 зол., мамути 35 зол. і 4.80; півцукрові та „ідеал Кіршого“ 42 зол. (10 кґ.) і 4.50 зол. (1 кґ.).

Бруква: 8.80 зол. 1 кґ.

Морква пашна зеленоголова 1 кґ. 10 зол., шампіон і льорберижська 8 зол.

Червона конюшина без перстенця (канянки) 1 кг. — 3.60 зол., біла конюшина 4 зол., шведська 5.75, інкарнантка 3.60 зол.

Французька люцерна 1 кґ. 5.80 зол.

Райґрас анґлійський 1 кґ. — 2.40 зол., італійський 3.80 зол., вестерварльдський (однорічний для підсіву конюшини) 4 зол.

Костерева червона 9 зол., овеча 6.50 зол.

З українських фірм по таких цінах насіння доставляє Спілка Украін. Агрономів.

— —

Чи можна на весну пересаджувати збіжжа?

На численні запити в справі весняного пересаджування збіжжа, хочемо тут дати найважніші вказівки в цій справі.

На весну можна пересаджувати всі роди збіжжа. Озима пшениця, посіяна в осени, дається на весну також добре пересадити. Жито, пересаджене на весну, приймається гірше від пшениці. При обидвох родах озимини треба вибирати з загону найсильніші корчики.

З ярих збіж пшениця та овес ліпші, ячмінь гірший на пересаджування. Пшеницю треба байцувати „Успулуном“, а ячмінь „ґерміданом“. Розсаду треба висіяти чим скорше на весну, аби в половині квітня можна було вже її пересадити.

Найліпша густота пересадженого збіжжа така: Марком потягається глибокі рівці один від другого на 25 цм. В рівці садиться один корчик від другого на 20 цм. При садженню треба уважати, аби кождий корчик був добре притиснений до землі та щоби сидів в землі трохи глибше, як ріс дотепер.

Щоби пересаджене збіжжа добре вдалося, треба його добре пересадити, сильно погноїти ґрунт та старанно обробити пересаджене збіжжа. Тому першого року треба пересаджувати мало, наприклад $^1/_8$ або $^1/_4$ морґа, аби пробу можна старанно виконати. Чверть морґа треба так погноїти: на 10 до 14 днів перед пересаджуванням треба висіяти 50 кґ. азотняку і менш більш тільки само потасової соли, а перед самим пересаджуванням ще коло 75 до 100 кґ. суперфосфату. Всі весняні погної треба старанно заволочити. По першій просапці треба кождий корчик посипати ще ложечкою салітри.

Пересаджене збіжжа*) треба два або три рази просапати. Чим більше — тим краще.

Добре булоб, якби всюди цеї весни заложено досвідні поля на пробу пересаджування збіжжа.

Про стан досвідів і вислідів, просимо повідомляти нашу Редакцію.

*) Книжочку „Про пересаджування збіжжа“ можна дістати в Редакції „Народньої Справи“. Коштує 60 ґрошів — з пересилкою 80 ґрошів.

— —

Чи скородити на весну жито?

Що пшеницю на весну треба скородити, — це всі знають. Заскороджена пшениця буйно розвивається, сильніше корчує, дістає твердше стебло й намолотніше зерно. Рівночасно підчас скородження винищується богато хопти. Тому кожду пшеницю, як вона лише на весну віджие, треба добре заскородити. Чим ліпше її передреться, тим краще. Німецькі селяне навіть склали таку приговівку: „як скородиш пшеницю, то роби це як найсильніше і не оглядайся позад себе“. Бо якби оглянувся, то мігби налякатися, що зелене поле почорніло, та перестався скородити.

Заскороджену пшеницю декуди зараз після скородження ще привалкувують легким валом, але це не мусить бути.

Інакше є з житом. З ним також роблено досвіди з весняним скороджениям. Але переконалися, що скородження житови не помагає, бо навіть трохи шкодить та скороджене жито дає менші врожаї від нескородженого. Тому жито не треба скородити. Тільки там, де до нього всіваеться конюшину або сераделлю, муситься і його скородити. Але тоді треба його найперше привалкувати, пізніше розсіяти конюшину чи сераделю та зверху легко заскородити і знову привалкувати.

На легких, піскових землях треба кожде жито на весну добре привалкувати. Бо на піскових землях вал заступае борону і треба більше землю валувати, як скородити.

— —

Маріян Стахурський
старший ветерин. лікар у Львові.

Дещо про сухоти у худобини і в людини і як перед ними стерегтися?

Сухоти в худобини поширюються найбільше в оборах, де утримують сухітну худобу враз зі здоровою. У такому випадку заразник сухіт з видалями й відходами хорих тварин здебільша з харкотинням, попадає на здорову худобу з розтертим порохом, або від поєння у спільних напувальницях (коритах, колодах), або від кашлю хорих — з непомітними каплями вогкости (водної пари), як розприскується. Як видко, заразник потрапляє до здорового устрою тіла ріжними дорогами у віддиховий або у кормовий провід. Заплінюється він залюбки у таких тварин, що перебули другі хороби, або як раз хорують від простуди, нестравности, мотилиці, або які є ослаблені хоробами. В такому стані істнує в них схильність (інклінація) до сухіт, про що довелось нам нераз і чути. Треба це так розуміти, що в кволому винищеному устрою тіла заразник сухіт краще плініться, а особливо, як ослизні закатарені.

Нахил до сухіт переходить також і з хорих батьків на потомство в наслідстві. Приходить далі до зараження в ріжний инший спосіб: Через зіткнення хорих з здоровими, через облизування (у людини цілування), через те, що телята ссуть хорих коров, або кормляться молоком від других сухітних коров.

Сухоти загрожують заедно так худобі як і людині, і перекидуються з худоби на людей і з людей на худобу.

Спричинює цю заразливу хоробу дрібноживотинка, тобто бакциль. Відкрив його в 1888 році німецький вчений Роберт Кох, від чого і названо цей бакциль „прутик“ або „палочка„ Коха. Формою той заразник схожий на дещо зігнуту палочку, або запятку. Цей бакциль такий дрібний, що щойно в 1000-кратному побільшенню видно його під побільшаючим шклом (мікроскопом).

Звичайно кажеться,що осідок сухіт є в легенях (легких).Це невірно. Нема другої заразливої слабости, якаб не кидалася так по всьому тілі, як сухоти. Та правда, — найчастіше й звичайно у перве займаються сухотами легені. Тоді кажеться про легенну форму сухіт. До легенів попадає заразник крізь дрібні розгалуження тобто рурочки озявів (бронхів), де зараз і плініться. Дразнить він собою ткані, від чого устрій тіла борониться й витворює малі горбочки, або грузлики (туберкули), нагадуючі перлову крупу або варений пенцак. Ними засіваються численно легені і грудна коробка від середини. Від нього й ріжно називають сухоти: горбовицею, грузлавкою (grużlica), туберкульозою, або у худоби: перлицею. А далі називають їх чахоткою (чахтіти), бо сухоти, як звісно спричинюють в хорих нагальний кашель. В худобини спочатку кашель непомітний, далі він поновлюється й то найпаче ранком, коли рано відчинити двері до коровнику на холодний подих повітря. Також після водопою. В дальшому ході хороби стає кашель частіший, глибокий, нападливий, болючий, що потрясає цілим тілом. При цьому хорі викашлюються з мокроти або флеґми (харкотиння). (Далі буде).

Що робити, як худоба захорує від замерзлої бароболі?

Як у кого є великий припас замерзлої бароболі і як хто не може заперестати скормлювати нею худоби зовсім, то потрібно на разі зовсім заперестати кормити, а зачати дальше скормлювання щойно по виліченню хорої худоби. А лічити в той спосіб: передусім дати хворій худобі на прочищення — залежно від величини—1 фунт до 1 кґ ґлявберської соли, яку треба розпустити у відварі полину беручи пригорщу полину на 2 кварті кипятку, і варити через чверть години, відцідити і пійло задати. Опісля, як бігунка продовжується, подавати хворій худобі суху прокорму і 3 рази денно по кварті праженого (зарумяненого) вівса.

Замерзлу бараболю не слід подавати саму, але додавати в одній третині до добрих барабoль, — або в пійлі з додатком ґрису. Змерзлу бараболю перед звиренням докладно виколотити макогоном в шафлику з водою, щоби вичистити її з гнилих частин.

—о—

З господарської практики.

Як винищити воші у худобини.

Господар Оленчук подає такий спосіб на воші у худобини, ним випробуваний: Пересмажується 2 части сметани з одною частиною олію (прим. 2 кварти сметани й 1 кварта олію) та тою сумішкою натирається завошивлені місця. Не то воші, але й гниди вигинуть.

— —

ДІДИЧ САДИТЬ ЦУКРОВІ БУРЯКИ, А СЕЛЯН ВІДМОВЛЯЄ

Пише нам один селянин з Розгадова таке: Ходив я до дідича,що садить цукрові буряки, та просив його, аби він мені пояснив, який зиск можна мати з одного морґа. Він рахував і рахував та вирахував 270 зол. чистого зиску з морґа. Хоч цей зиск такий ніби малий, то мимо цего той дідич збирається садити з весною два рази більше буряків, як садив минулого року.

Тому прошу вислати мені Вашу найновішу книжочку:„Цукровий буряк дає 1000 зол. з морґа“ і другі книжочки.

В і д Р е д а к ц і ї: Дідичі нарочно відмовляють селян, аби не садили цукрових буряків. бо тоді селяне малиби богато роботи в себе дома і не йшлиби на лан на роботу.

— —

Чоловік: Жінко, як ти зі мною сваришся, то не пери рівночасно білля, бо люде подумають, що ти мене беш. **(С. В.)**

Жіночі справи

Квочка на гнізді.

Гніздо треба вистелити свіжою соломою і поставити в трохи холоднім і затишнім місці, куди не заходять шурі, коти, собаки.

Не можна саджати квочок в курнику або близько курника, бо тоді, курячі блохи і міль дістанеться до гнізда та буде напастувати квочку, пізніше курята.

Не добре також вистелювати гніздо сіном, бо квочка любить його торочити з під себе й розбиває покладки.

Само гніздо повинно бути плитке, аби покладки не збивалися одні на других, тільки в одну верству побіч себе. Самих покладків не повинно даватися більше під одну квочку, як 12 до 14, бо більше квочка не закриє добре.

Булоб добре під спід гнізда дати цеголку викопаної морави, або сирого листя петрушки чи капусти. аби держало тепло і вогкість, бо для доброго вигрівання курят потрібне не лише тепло але й вогкість.

Побіч гнізда треба уставити черепок з водою, пачку з піском і попілом, трохи зерна та сирий буряк або зелене листя, аби квочка, як злетить з гнізда, мала близько воду та поживу і могла в попелі та піску викупатися й вигнати з себе насікомі. Буряк або зелена трава управильнюють травлення корму.

Декотрі квочки не злазять з гнізда і їх треба силою знимати. Бо покладки мусять що дня принайменше через 10 мінут провітритися. Без того зародки курят вигинулиб.

Підчас злету квочки треба вичистити гніздо, обмити теплою водою забруджені покладки, вибрати свіжо знесене яйце (бо й таке буває!) та накрити гніздо вовняною шматою, як квочка довго не вертає.

— —

Чи теля поїти молоком, чи пускати, хай само ссе.

Коли теля від первістки з малим вимям і з малою молочністю, то можна його пускати, аби само ссало та масувало нерозвинене ще вимя. Від того трохи збільшиться вимя і буде більше виділювати молока.

Але до молочних коров ліпше не пускати телят, аби самі ссали, тільки їх поїти надоєним вже молоком. Бо як теля ссе само, то може дуже легко перессатися і занедужати. Такі випадки лучаються дуже часто, особливо тоді, як теля пускається до корови лише 3 рази на день та неправильно. Бо жолудок теляти не може першого тижня вмістити в собі нараз більше молока, як 1 літру. Як теля напеться його більше, тоді надвишка поверх літри передістається до кишок і спричинює бігунку, що у богатьох випадках доводить до загибелі теляти.

Тому найліпше поїти телят видоєним вже молоком. За кождим разом через перший тиждень давати лише по літрі. Хочете дати більше разів на день — то давайте, але все лише по літрі. При тім треба уважати, аби молоко було все чисто видоєне, аби було свіже і мало теплоту тіла корови, бо студене та несвіже шкодить.

Починаючи від 5-го дня треба порцію що дня потрохи збільшувати, аж до двох літрів при кінці другого тиждня.

— —

До складу і прикладу.

Матіїв дарунок.

Вийшов я на львівський Ринок у вівторок зраня, а тутки вам ціле місто — одна калабаня.

Ну! — думаю — А що тепер робиться по селах? Тай іду так, потонувши в думах невеселих.

Аж тут раптом хтось за мною кликнув: „Слава Богу“! Обернувся я і з дива глянув на дорогу.

Хтось стоїть там у болоті, а хто, Бог це знає, — на голові щось, неначе, корито тримає!

„Дивуєтесь, друже Йване? — стало щось казати. — Гляньте лише під човен той, щоб мене пізнати“.

Глянув я під те корито й зараз догадався: „То ви, друже мій Матію? Хтож би сподівався! А що це ви за коритом голову накрили? Чи на продаж це несете, чи може купили“?

„Це вам, друже Сорокатий, не жадне корито! Виж бачите, що це лодка. — В тімя вас не бито! Я в Австрії при саперах служив три неділі, то вже добре розуміюсь на такому ділі. Наше село грозить річка зовсім затопити, тож почав я для усіх там човники робити. Заки пани зреґулюють ріки тай потоки, ми будемо веслувати собі на всі боки. Хай тепер лютує повінь із води й з болота, наше село не боїться, в нас є своя „фльота“! А це човно я в а м зробив, добре, на два хлопа, щоб ви до нас загостили, як буде потопа. Спільно будемо боротись з тим водяним валом, ми вас, брате, іменуєм своїм „єдноралом“.

„Я вам дякую, Матію, човен ваш приймаю, і як край буде топитись, до вас завитаю. І вже разом попливемо понад теє море, може втопимо у ньому все народнє горе. Чи це вдасться, чи не вдасться, будемо учитись, як то треба з морем лиха одностайно битись. Нам науки тої треба, як сонця святого! Як вивчимось, то спасемось від клопоту свого. І як Ной той врятувався при потопі світа, так і ми ще врятуємось і діждемо літа“.

Попращався я з Матієм тай пішов до хати, по дорозі мене люде почали питати:

Хто я, звідки, чи човен той я їм не продавби? А може десь того майстра я їм показавби...

Та що це не були наші, я лиш міг сказати: я є адмірал селянський:

Іван Сорокатий

ТОРБИНКА СМІХУ

— Куме, чого ви так люто дивитеся на мій перелаз?

— Ой, сусідо, дивлюся, бо я на цім перелазі запізнався з своєю жінкою.

—o—

Син: — Татуню, вставайте, бо сусід уже молотить.

Батько: — Та де! То я так файку курю.

—o—

Циган: Отче добродію, женитися хочу.

— То добре!

Циган: Власне тому женюся, що добре.

По рокови:

Циган: Отче, розводитися хочу.

— То зле!

Циган: Власне тому розноджуся, що зле (Я. Ш.).

—o—

Учитель: — Івасю, від чого походить слово „ослабати“.

Івась: Від осла!

Почта

М. Б. з Я. Яйця породистих курей всіх рас доставляє Спілка Україн. Аґрономів у Львові, вул. Собіського 28. Ціна одного яйця 1 зол. Завначуємо, що підчас транспорту почтою богато яєць розтовкається і псується.

Той сам: Рання зелена паша на весну. Озима вика з житом дає о два тижні скорше готову пашу, як люцерна, але лише один покіс.

Той сам: Погної на сіножать. На ваші, трохи підмоклі сіножати розсійте 3 сотнарі кайніту і 2 сотнарі томасини та заволочіть добре ланцюховою бороною. Але перед тим покопайте рови принайменше на 60 цм. глибокі.

Той сам: В жіночій справі удайтеся до лікаря. Всі инші заходи небезпечні для життя.

Др М. П. Дуже дякуємо, помістимо.

П. Г. Патентовий уряд. Всі винаходи, які хочеться опатентувати, треба голосити до „Państwowy Urząd Patentowy Rzeczy Pospolitej“ — Warszawa, ul. Elektoralna 2.

Орел. Одно мабудь піде в великод. числі. Решта слаба.

Ф Х—ч, Заріче. Незнаємо, о що Вам ходить. Вірші слабі і мова неукраїнська.

Ник. Д. Поляниця. Дуже дякуємо за слова признання і заохоти. Сповнюємо по змозі свій обовязок.

Мих. Б., Рибник, п. Східниця. 7 золотих ми записали на конто Вашої передплати від дня надання грошей. За оголошення статті чи допису грошей не беремо.

Ц. Ґ. Браташі. За ласкаві інформації дуже дякуємо.

Правні поради.

В. Б., Контовичі, пов. Рівне. Кравецький фах і свідоцтво промислове чи карта реміснича не може Вам перешкодити при стараннях о інвалідську ренту, як маєте всі потрібні умови для її одержання. Бо чейже мусите з чогось жити. Хиба якби доходи з Вашого ремесла перевисшували передбачену висоту ренти, тоді моглиби Вам ренти відмовити, зглядно признану потім відібрати.

Ф. А. з Гв. Відшкодовання за знищені щепи. Коли дідич не хоче заплатити відшкодовання, зажадайте від війта, аби скликав розємчий суд. Коли би війт не хотів скликати такого суду, зверніться зі скаргою до Староства. Дідич не має права жадати, аби ви обгороджували свої деревця. Натомість він мусить стерегти своїх заяців.

С. Горинець. Колиб Ви були зголосили слугу до Каси Хорих, то Каса платилаби шпиталь, а так мусите платити самі.

Наші Аматори.

На цім образку бачимо молодіж Аматорського (театрального) Гуртка в Переспі, пов. Сокаль. Гурток дав уже ряд представлень, а в останнім році дав 8 вистав, котрі пройшли з гарним успіхом. Ми вже писали, що наші сільські Аматорські Гуртки роблять по селах важну культурно-освітну і виховуючу працю й гарно впливають на саму молодіж, і тому повинні всі наші хлопці й дівчата горнутися до цих Гуртків. При кождій Читальні „Просвіти“ повинен бути Аматорський Гурток який принайменше раз на два місяці повинен відіграти одно представлення. Дохід від представлення повинен йти частинно на закупно ґардероби, а частинно на народні цілі, прим. на Інвалідів, на „Рідну Школу“ і инші.

Замовляйте

нові господарські книжки „Народньої Справи“.

В перших днях квітня вийшли з друкарні такі цікаві книжочки для хліборобів:

1) „Цукровий буряк дає 1000 зол. доходу з морґа“ (Поплатність буряків, підготовка ріллі, угноювання, сійба, обрібка, збір, відстава до цукроварні, зужиткування відпадків, шкідники. Договір з цукроварнею). Багато малюнків. — Ціна 40 сотиків.

2) Як плекати курей, аби несли по 200 до 300 яєць річно? (Які породи курей найліпші, курники. Насаджування квочок, штучне вигрівання. Годівля курят, дорослих курей і курей на мясо. Контроля несности. Використання відпадків в господарстві, найважніщі недуги, переховування яєць). Більше як 20 малюнків. — Ціна 70 сотиків.

3) Люцерна дає найбільше та найліпшу пашу. (Як належить годувати худобу. Де і як сіяти люцерну? Чим гноїти. Догляд підчас росту, збір зеленої паші і як нею годувати. Люцерна на сіно. Осінне та весняне поліпшування). Богато малюнків). — Ціна 40 сотиків.

Найліпше замовляти всі три книжочки нараз. Належитість за них 1·50 зол. треба вислати разом зі замовленням чеком „Народньої Справи“ з дописокою на середній частині чеку на горі „**книжки**“, або почтовими значками в листі.

Хто замовляє всі три книжочки нараз — за нього кошти пересилки платить „Народня Справа“. Хто замовляє лише одну книжочку, повинен надіслати ще 10 сотиків на пересилку.

Хто передплачує „Народню Справу“, тому стаємо в пригоді.